

יד א מ"י פ"ז מהלכות
יבום הלכה ג סמג
עשין נה טו"ע א"ע
סימן קשה סע"ו :

תוספות ישנים

לגזור משום שמי אחיות
דעלמא ונהי דלעיל חזין
דלא גורינן היינו דוקא
לרננן אכל לר"ש דסבר
דלילמא כל כך זיקה דלמך
דשמי אחיות לא חוללת ולא
ממייבמת ס"ד ל' לגזור
משום שמי אחיות דעלמא:

תוס' חד מקמאי

יבמה שאין אני קורא לה
בשעת נפילה יבמה יבוא
עליה הרי היא כאשת אה
שיש לה בנים אלמא ס"ל
יש זיקה: הא דקתני
במתני' איסור מצוה או
איסור קדושה חולצת ולא
ממייבמת פרישין עלה
בגמ' הא נמי תנינן איסור
מצוה או איסור קדושה
חולצת ולא ממייבמת.
התם איסור מצוה לחודיה.
והכא איסור מצוה
ואחותה. ומאי דקתני זו
היא שאמר אחותה שריא
יבמתה חולצת או
ממייבמת פרישין בגמ'
למעוטי איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה:

אבל הכא דליבא שני דמוכח. ואם תאמר הא נמי ידעינן מההיא
דפ"ג כדלמרינן לעיל (דף כ.) ויש לומר דהתם איכא ערוה
דקמוכח שאינה לא חוללת ולא ממייבמת אבל הכא שתייהן ממייבמות
ולכא הוכחה: **שנעשו** צרות זו לזו כו'. היינו דוקא כשנפלו
לפני יבם אחד אכל כשנפלו לפני
שני יבמין מודה רבי שמעון כדמניא
לעיל רבי שמעון אומר יקיימו:
אחותה

⁶איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא
ממייבמת התם איסור מצוה לחודה הכא
איסור מצוה ואחותה ס"ד אמיןא ליקום איסור

מצוה במקום איסור ערוה ותתייבם קמ"ל ותתייבם כיון דמדאורייתא רמיא
קמיה קא פגע באחות זקוקתו ס"ד משום מצוה עבוד רבנן קמ"ל: היתה
אחת מהן כו': הא תו ל"ל היינו הך מה לי אחד מה לי לתרי צריכא דאי
אשמועינן התם משום דאיכא שני דמוכח אבל הכא דליבא שני דקא מוכח
אימא לא ואי אשמועינן הכא אדרבה תרווייהו מוכחי אהרדי אבל אידך לא
צריכא: זו היא שאמרו וכו': זו היא למעוטי מאי למעוטי איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה הא תו ל"ל היינו הך מה לי אחד מה לי לתרי מהו דתימא
כי לא אמרינן אוקי איסור מצוה במקום איסור ערוה היכא דאיכא למיגזר
משום שני אבל היכא דליבא למיגזר משום שני אימא להאי אוקימנא איסור
מצוה במקום איסור ערוה ולהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה
ולייבמו קמ"ל אמר רב יהודה אמר רב וכן תני ר' חייא ⁷בכולן אני קורא
בהן האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה או חולצת או ממייבמת
ורב יהודה מתרגם מחמותו ואילך אבל שיתא בבי דרישא לא מ"ט כיון דבתו
באונסין הוא דמשכחת לה בנשואין לא משכחת לה בנשואין קמיידי באונסין
לא קא מיירי ואביי מתרגם אף בתו (באה) מאונסתו כיון דאשכוחי משכחת
לה אי בעיא באונסין תיהוי אי בעיא בנשואין תהוי אבל אשת אחיו שלא
היה בעולמו לא כיון דאליבא דר"ש הוא דמשכחת לה אליבא דרבנן לא
משכחת לה בפלוגתא לא קמיידי ורב ספרא מתרגם אף אשת אחיו שלא
היה בעולמו ומשכחת לה בשיתא אחי ואליבא דר"ש וסימניך מת נולד וייבם
מת נולד וייבם ראובן ושמעון נשואין שתי אחיות לוי ויהודה נשואין שתי
נכריות מת ראובן נולד יששכר וייבם לוי מת שמעון נולד זבולון וייבם
יהודה מתו לוי ויהודה בלא בנים ונפלו להו קמי יששכר וזבולון האסורה לזה
מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה ואחותה שריא יבמתה ל"ל ייבם
יהודה בלא ייבם יהודה נמי משכחת לה משום צרה הא תינת צרה צרה
דצרה מאי איכא למימר כגון דהדר ויבמינהו נמי גד ואשר: **מתני'** ⁸אששלשה
אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בתה או
אשה ובת בנה הרי אלו חולצות ולא ממייבמות ור"ש פוטר היתה אחת מהן
אסורה עליו איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה ⁷איסור מצוה או איסור
קדושה חולצות ולא ממייבמות: **גמ'** ⁹תניא ר"ש פוטר בשתייהן מן החליצה
ומן הייבום שנאמר ¹ואשה אל אחותה לא תקח לצרו ¹⁰בשעה שנעשו צרות
זו לזו לא יהא לך ליקוחין אפי' באחת מהן: היתה אחת מהן כו': הא תו למה
לי היינו הך לר"ש איצטריך סד"א הואיל ואמר ר"ש שתי אחיות לא חולצות
ולא ממייבמות לגזור משום ב' אחיות דעלמא קמשמע לן: איסור מצוה כו':
והא

איסור מצוה. אם היתה האחת אסורה על האחד איסור מצוה אינו
מותר באחותה הואיל והיא מדאורייתא רמיא קמיה הואי אידך אחות
זקוקתו הלכך צעו חליצה: **הספ**. צפרק כ"ד: **איסור מצוה לחודה**.
לא אשמועינן אלא יבמה שנפלה לפניו שהיא אסורה עליו איסור מצוה
חוללת: **והכא אשמועינן איסור מצוה**

ואחותה. שנפלו לו משני אחין דאחותה
לא מייבמת דלא תימא אוקי איסור
מצוה במקום ערוה וממייבם אחותה
ולא תיבוי כאחות זקוקתו: **משום**
מצוה עבוד רבנן. שמתקיים מצות
יבום ולא העמידו איסור זיקה שהוא
מדברייהם לאיסור את אחותה היכא
דהיא עליו איסור מצוה קמ"ל: **הכא**
ליכא שני דמוכח. שהרי שתייהן
ממייבמות ואמי למישרי אחות זקוקה
צעלמא ואימא לא לייבמן קמ"ל:
פרישיו מוכחי אהרדי. שזה לא יכול
לישא את האסורה אלא זו וכן זו מוכחא
מילתא שזו אסורה על זה וזו על זה
לפיכך ליכא אחות זקוקתו: **היינו סד**.
דהא צדיק קמני לה לעיל איסור
מצוה ואיסור קדושה חוללת: **כי לא**
אמרינן אוקי איסור מצוה במקום
ערוה. להתייבם אחותה היכא דלחין
איסור מצוה אלא באחת על האחד
ולשני שתייהן זקוקות דאי שרית
לייבומי להאי שהאחת אסורה עליו
אמי שני נמי לייבומי וקא פגע באחות
זקוקתו: **כיון אני קורא צה**. ככל
חמש עשרה עריות דצ"ק ¹¹אפשר
להן להיות שמי אחיות נופלות לפני
אחין והאחת אסורה על זה משום
אחת מכל העריות הללו ומותרת
לזה והשנייה אסורה על זה משום
אחת שם ערוה עלמא ומותרת לזה
ומתוך כך נמלאו שמי אחיות ממייבמות
ולא פגעו באחות זקוקה. וכולן פירשמי
צ"פ"א (דף ק"ט): **כיון אני קורא צה**
מאנוסתו כגון ראובן אנס אשה והוליד
בת וישאו בת ראובן ונת שמעון ללוי
ויהודה אחי אביהן והרי הן אחיות מן האם
נת שמעון מותרת לראובן ונת ראובן
מותרת לשמעון ונמלאו שמי אחיות
ממייבמות וכן נת צה וכן כולן אע"ג
דכל חמשה צדי דרישא משתכחי
בנשואין הואיל ונתו לא משתכחא

שיהו שמי צנות של שני אחין אחיות מן האם שאי אפשר שנשא יבמתו שיש לה בת לא תני צה האסורה לזה כו' הואיל וכולן איסור שם
נת הן: דלילינא דרבי שמעון היא דמשכחת צה. האסורה לזה כדמפרש רב ספרא לקמיה: **כיון אני קורא צה**. האסורה לזה.
אשת לוי האסורה ליששכר שצא ומנאה אסורה עליו מניקת ראובן שלא היה בעולמו ומותרת לזבולון כשנולד כבר ממייבמה ללוי וצדיבם ולצדוק
נולד שרי ר"ש ואשת יהודה אסורה לזבולון משום שמעון שלא היה בעולמו וכשנולד מצד צדיבם ומותרת ליששכר: **כלל ייבם יהודה נמי**.
שרי ליששכר ובחמשה אחי משכחת לה מת ראובן נולד יששכר ייבם לוי מת שמעון נולד זבולון ומת לוי בלא בנים ונפלו אשת לוי ואשת שמעון
לפני יששכר וזבולון אשת לוי אסורה ליששכר מפני ראובן בעלה הראשון ומותרת לזבולון ואשת שמעון מותרת ליששכר שהרי בעולמו היה
ואסורה לזבולון: **ומשום צרה**. האי דנקט ייבם יהודה משום צרה דבעי אשכוחי נמי בצרה האסורה לזה מותרת לזה אם צאו יששכר וזבולון
לייבם לנשי לוי ויהודה הראשונה אשת לוי אסורה ליששכר משום צרה אשת אחיו שלא היה בעולמו וכן אשת יהודה על זבולון וכגון שהיו הצרות
אחיות זו לזו ונכריות קרי להו אלא נשי ראובן ושמעון דליבא נמי השתא בצרות האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה כו' ואי לא
ייבם יהודה לא מיתוקם מילתא דרבי חייא צדיבם אשת לוי דאם נפלו שתי נשים משמעון שתייהן אשת אח שלל היה בעולמו הן: **צרה דצרה**
מאי איכא למימר. היכי קריית האסורה לזה מותרת לזה צדיבם אשת לוי דאם נפלו שתי נשים מן צדיבם נמי תנן צ"ק [ב:]: **כיון דהדר יבמינהו**
גד ואשר. לנשי לוי ויהודה הראשונות ולהם נשים וייבם גד את אשת יהודה ואשר ייבם אשת לוי ומתו גד ואשר ונפלו לפני יששכר וזבולון
ואם צדיבם לייבם נשי גד ואשר הראשונות אשת גד צרה אשת יהודה שהיתה צרה אשת שמעון שלא היה בעולמו אסורה לזבולון ומותרת ליששכר
וכן אשת אשר על יששכר ומותרת לזבולון: **בשעה שנעשו צרות זו לזו**. כגון ¹²השתא שנפלו לפניו ונעשו שמי אחיות צרות זו לזו צדיקה:
ליגזור משום שמי אחיות דעלמא. אע"ג דהא נמי מרישא שמעינן התם הוא לרבנן לא גורין דאי נמי אחי למישרי אחיות דעלמא ליכא
אלא איסור אחות זקוקה דרבנן אכל לר"ש דלמך איסור אחות זקוקה ערוה גמורה היא דרממנא פטרה וקיימא עליה צדיבם אשת אח
ליגזור היכא דאחותה אסורה משום ערוה ולא זקוקה ליה וימנא לא לייבם לאחותה דלא לימי לייבומי אחות זקוקה דעלמא קמ"ל:
והאמר

א) לעיל כ [ב]. סנהדרין
ג. לעיל ט; א) לעיל
י. (ד) לעיל כ ו"ט;
ה) לעיל יט. קידושין נ;
ו) לעיל יט. ומכר ר"ש זה
עוד לעיל יח; א) ו [ג].

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחותה לא
תקח לצרר לגלות
ערוה עליה בחייה:
ויקרא יח יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בשעה וכו'
כגון הכא שנפלו:

מוסף רש"י

איסור מצוה ואיסור
קדושה. ראה מוסף
רש"י לעיל כו א.
שלישה אחין כו'.
ומתו ונפלו לפני השלש;
הרי אלו חולצות
ולא ממייבמות. לפי
ששתייהן זקוקות לו מקדושי
שני אחיו וזיקה הו
כקתן קדושי; ואי מייבם
מתו מנייהו קניב אחות
זקוקתו בחייה, וזקוקתו
היא כאשתו, אכל מלילה
בעיא דלא אילס למיחוי
כאחות אשה ממש להפטר
בלא כלום (ועיל ח: ובע"ז
לעיל י"ט).